

Informacja
w sprawie ustawy z dnia 15 maja 2026 r. o udziale Rzeczypospolitej Polskiej
w systemie Eurodac

Celem ustawy jest określenie zasad i sposobu udziału Rzeczypospolitej Polskiej w systemie Eurodac – ogólnoeuropejskiej bazie danych daktyloskopijnych osób ubiegających się o ochronę międzynarodową oraz cudzoziemców zatrzymanych w związku z nielegalnym przekroczeniem zewnętrznych granic Unii Europejskiej, w tym obowiązków i uprawnień krajowych organów dotyczących przetwarzania danych Eurodac.

Ustawa służy stosowaniu w polskim porządku prawnym rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1358 z dnia 14 maja 2024 r. w sprawie ustanowienia systemu Eurodac do porównywania danych biometrycznych w celu skutecznego stosowania rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1351 i (UE) 2024/1350 i dyrektywy Rady 2001/55/WE oraz w celu identyfikowania nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich oraz bezpaństwowców, w sprawie występowania z wnioskami o porównanie z danymi Eurodac przez organy ścigania państw członkowskich i Europol na potrzeby ochrony porządku publicznego, w sprawie zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1240 i (UE) 2019/818 oraz w sprawie uchylecia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 603/2013.

Eurodac został pierwotnie ustanowiony po to, aby ułatwić stosowanie Konwencji wyznaczającej państwo odpowiedzialne za rozpatrywanie wniosków o azyl złożonych w jednym z Państw Członkowskich Wspólnot Europejskich, sporządzonej w Dublinie dnia 15 czerwca 1990 r. (tzw. Konwencja dublińska).

Zgodnie z art. 1 ust. 1 i 2 rozporządzenia 603/2013¹, stanowiącego dotychczasową podstawę prawną funkcjonowania systemu Eurodac, rozporządzeniem tym ustanowiono system o nazwie Eurodac, którego celem jest pomoc w ustalaniu, które państwo

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 603/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie ustanowienia systemu Eurodac do porównywania odcisków palców w celu skutecznego stosowania rozporządzenia (UE) nr 604/2013 w sprawie ustanowienia kryteriów i mechanizmów ustalania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego w jednym z państw członkowskich przez obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca oraz w sprawie występowania o porównanie z danymi Eurodac przez organy ścigania państw członkowskich i Europol na potrzeby ochrony porządku publicznego, oraz zmieniające rozporządzenie (UE) nr 1077/2011 ustanawiające Europejską Agencję ds. Zarządzania Operacyjnego Wielkoskalowymi Systemami Informatycznymi w Przestrzeni Wolności, Bezpieczeństwa i Sprawiedliwości.

członkowskie, zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 604/2013², odpowiada za rozpatrywanie wniosków o ochronę międzynarodową złożonych w państwie członkowskim przez obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca, a także ułatwianie w inny sposób stosowania rozporządzenia (UE) nr 604/2013. Rozporządzenie 603/2013 ustanowiło ponadto warunki, na jakich wyznaczone organy państw członkowskich oraz Europejski Urząd Policji (Europol) mogą występować z wnioskiem o porównanie danych daktyloskopijnych z danymi przechowywanymi w systemie centralnym na potrzeby ochrony porządku publicznego.

Cele ustanowienia systemu Eurodac są związane ze sprawami azylu, migracji oraz przyznawania ochrony międzynarodowej cudzoziemcom poszukującym takiej ochrony na terytorium Unii Europejskiej, gdyż dla tych celów niezbędne jest, aby każde państwo członkowskie miało możliwość sprawdzania, czy obywatel państwa trzeciego lub bezpaństwowiec, uznani za przebywających nielegalnie na jego terytorium, wystąpili o udzielenie ochrony międzynarodowej w innym państwie członkowskim.

Dostęp do systemu Eurodac dodatkowo może odbywać się w celu zapewnienia bezpieczeństwa wewnętrznego, gdy zachodzi uzasadnione podejrzenie, że sprawca przestępstwa terrorystycznego lub innego poważnego przestępstwa wystąpił o udzielenie ochrony międzynarodowej. Podkreślić przy tym wymaga, że cele ustanowienia systemu Eurodac dotyczące spraw związanych z azylem i migracją, przesiedleniami i przyjmowaniem ze względów humanitarnych oraz udzielaniem ochrony międzynarodowej osobom poszukującym takiej ochrony na terytorium Unii Europejskiej są wiodące względem dodatkowych celów funkcjonowania systemu Eurodac związanych z zapobieganiem przestępstwom terrorystycznym lub innym poważnym przestępstwom, ich wykrywaniem lub prowadzeniem postępowań przygotowawczych w ich sprawie.

Ustawa wejdzie w życie z dniem 12 czerwca 2026 r., z wyjątkiem art. 19 oraz art. 28 ust. 6 i 7, które wejdą w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia ustawy (przepisy dotyczą m.in. uruchomienia funkcjonalności systemu Eurodac).

² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 604/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie ustanowienia kryteriów i mechanizmów ustalania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego w jednym z państw członkowskich przez obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca.